RP 52/2015 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 6 e § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om skada, ådragen i militärtjänst ändras så att det för kostnader för av kommunen ordnad hemservice och annan socialservice som underlättar boende i hemmet betalas ersättning till de till följd av krigen 1939–1945 skadade eller insjuknade som bor stadigvarande i Sverige och vars invaliditetsgrad i enlighet med lagen om skada, ådragen i militärtjänst är minst 15 procent i stället för nuvarande 20 procent. Dessutom kan till dessa personer betalas ersättning för skäliga kostnader för en daglig måltid. Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2016 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2016.

MOTIVERING

1 Nuläge

Statskontoret ersätter kommunerna och samkommunerna för kostnader för de social- och hälsovårdstjänster enligt 6 § 4 mom. i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) som ordnas för skadade eller insjuknade vars invaliditetsgrad är minst 20 procent och för skadade eller insjuknade till följd av 1939–1945 års krig vars invaliditetsgrad är minst 15 procent. Ersättning betalas för hemservice enligt 14 § 1 mom. 5 punkten i socialvårdslagen (1301/2014), boendeservice enligt momentets 7 punkt och service som stöder rörlighet enligt momentets 9 punkt, stöd för närståendevård enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005) samt sjukvårdstjänster enligt 24 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010). Den 1 juli 2015 trädde en ändring av 6 § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst i kraft, genom vilken den invaliditetsgrad som berättigar dem som skadades eller insjuknade till följd av 1939–1945 års krig till ersättning sänktes från 20 procent till 15 procent.

Krigsinvaliderna får servicen avgiftsfritt, eftersom kommunerna inte kan ta ut avgifter för service som det inte kostar något för kommunerna att ordna. Detta framgår av 2 § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992), enligt vilken den avgift som tas ut för servicen får vara högst lika stor som kostnaderna för serviceproduktionen. Vidare finns det i 6 a § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst en specialbestämmelse om avgiftsfrihet för service som avses i 6 § 4 mom. i den lagen.

För närvarande är sammanlagt 93 finländska krigsinvalider med svår funktionsnedsättning bosatta utomlands. Av dessa är de flesta, 69 personer, stadigvarande bosatta i Sverige. Under de senaste åren har man strävat efter att förbättra möjligheterna för de i Sverige bosatta finländska krigsinvaliderna med svår funktionsnedsättning att få tillgång till avgiftsfri service med stöd av finsk lagstiftning, så att finländska krigsinvalider i bägge länder ska vara i en så jämlik ställning som möjligt.

År 2011 trädde en ändring av 6 e § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst i kraft, så att det i 1 mom. föreskrivs om ersättning för hemservice och i 2 mom. föreskrivs om ersättning för måltidsservice för finländska krigsinvalider som bor stadigvarande i Sverige och vars invaliditetsgrad är minst 20 procent. Med stöd av 1 mom. i den paragrafen ska service som ordnas med stöd av 6 § i den svenska socialtjänstlagen ersättas, och med stöd av 2 mom. ska skäliga kostnader för en daglig måltid ersättas för i Sverige bosatta finländska krigsinvalider med en invaliditetsgrad på minst 20 procent. Måltidsersättningen genomförs med hjälp av det svenska lunchkortssystemet Edenred.

2 Föreslagna ändringar

De förmåner och tjänster som riktas till krigsinvalider utvecklas utifrån social- och hälsovårdsministeriets veteranpolitiska målsättning. När det gäller att utveckla krigsinvalidernas förmåner är utgångspunkten att stödja deras möjligheter att klara sig hemma. Enligt regeringsprogrammet för statsminister Juha Sipiläs regering ska servicen för veteraner omformas och invaliditetsgränserna för krigsinvalider sänkas.

I denna proposition föreslås det att 6 e § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst ändras så att det för kostnader för av kommunen anordnad hemservice och annan socialservice som underlättar boende i hemmet kan betalas ersättning till de till följd av krigen 1939—1945 skadade eller insjuknade som bor stadigvarande i Sverige och vars invaliditetsgrad i enlighet med lagen om skada, ådragen i militärtjänst är minst 15 procent i stället för nuvarande minst 20 pro-

cent. Till dessa personer kan dessutom betalas ersättning för skäliga kostnader för en daglig måltid. Motsvarande ändring trädde för i Finland bosatta veteraners del i kraft den 1 juli 2015.

Den föreslagna lagändringen gäller endast krigsinvalider som skadats eller insjuknat till följd av Finlands krig 1939—1945. Propositionen omfattar inte militärinvalider, dvs. sådana som skadats eller insjuknat under fullgörande av beväringstjänst eller på FN:s uppdrag före 1991. För deras del ersätts kostnaderna som förut.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

I Sverige bor för närvarande 22 personer som till följd av Finlands krig 1939—1945 har en sådan invaliditetsgrad på minst 15 procent som avses i lagen om skada, ådragen i militärtjänst. Kostnaderna för öppenvårdstjänster och måltidsersättning beräknas uppgå till 98 000—112 000 euro år 2016. Ersättningar för skada, ådragen i militärtjänst betalas från moment 33.50.51 i statsbudgeten, och 2015 var anslaget ca 122,9 miljoner euro. Med beaktande av att kostnadseffekten av den föreslagna lagändringen är liten i förhållande till anslaget under momentet, kan lagändringen göras inom ramen för det nuvarande anslaget.

3.2 Samhälleliga konsekvenser

Genom att göra ersättningen för öppenvårdstjänster mer omfattande kan man öka möjligheterna för krigsinvalider att klara sig hemma så länge som möjligt och minska behovet av institutionsvård.
Medelåldern på de veteraner och krigsinvalider som deltog i Finlands krig är redan över 90 år. Det är samhälleligt viktigt att finska staten ser till att de grupper som är berättigade till förmåner för krigsinvalider och veteraner får förmånerna och tjänsterna så länge som behovet av vård och omsorg kvarstår. Genom tillägget bidrar man till att jämställa finländska krigsinvalider bosatta i Sverige med krigsinvalider bosatta i Finland.

Det är motiverat att begränsa omfattningen av ändringen till krigsinvaliderna, eftersom de utgör den äldsta gruppen bland ersättningstagarna och är i brådskande behov av öppenvårdstjänster för att kunna fortsätta bo hemma. Statens finansiella situation framhäver också behovet av att rikta tjänsterna till dem som behöver dem mest. Motsvarande begränsning finns i 6 § 4 mom. i den gällande lagen om skada, ådragen i militärtjänst.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med Statskontoret. Sotainvalidien Veljesliitto—Krigsinvalidernas Brödraförbund ry har hörts i samband med beredningen.

5 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2016 och avses bli behandlad i samband med den.

6 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2016.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av 6 e § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) 6 e § 1 mom., sådant det lyder i lag 992/2010, som följer:

6 e §

Till en skadad eller insjuknad som bor stadigvarande i Sverige och vars invaliditetsgrad är minst 20 procent och till en skadad eller insjuknad till följd av 1939—1945 års krig som bor stadigvarande i Sverige och vars invaliditetsgrad är minst 15 procent kan betalas ersättning för kostnader för av kommunen ordnad hemservice och annan socialservice som underlättar boende i hemmet. Närmare bestämmelser om ersättningens belopp och betalning av ersättningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

———

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

———

Helsingfors den 28 september 2015

Statsministerns ställföreträdare, utrikesminister

Timo Soini

Familje- och omsorgsminister Juha Rehula

Bilaga
Parallelltext

Lag

om ändring av 6 e § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) 6 e § 1 mom., sådant det lyder i lag 992/2010, som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
6 e §	6 e §
Till en skadad eller insjuknad som bor stadigvarande i Sverige och vars invaliditetsgrad är minst 20 procent kan betalas ersättning för kostnader för hemservice som kommunen ordnar och för annan socialservice som underlättar boende i hemmet. Närmare bestämmelser om ersättningens belopp och betalning av ersättningen utfärdas genom förordning av statsrådet.	Till en skadad eller insjuknad som bor stadigvarande i Sverige och vars invaliditetsgrad är minst 20 procent *och till en skadad eller insjuknad till följd av 1939–1945 års krig som bor stadigvarande i Sverige och vars invaliditetsgrad är minst 15 procent* kan betalas ersättning för kostnader för *av kommunen ordnad hemservice* och annan socialservice som underlättar boende i hemmet. Närmare bestämmelser om ersättningens belopp och betalning av ersättningen utfärdas genom förordning av statsrådet.
— — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — —

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———